

Ábyrgðaraðild: "Spangenberg, Johann (1484-1550)"

1 Pfeffinger, Johannes (1493-1573)

Ein kristileg og stuttleg undirvísan

EIN | christilig | Og Stuttlig Vnderuijsan Vm Mañ sins | Riettlætning fyre Gude, Skrifad af | Diuplærdum Mañ e Doctor | Johañ es Pheffinger. | Añ o 1551. | Asamt Nockrum Audrum Nytsendar | og Lærdoms vnderuijsonum sem | Vppteiknad er a epterfylg- | ianda Blade. | Vtlagt Af G. TH. Syne | 1576. | ʘc

Að bókarlokum: „Þryckt a Holum af Jone Jons syne | Þañ 17. Dag Febru. 1576.“

Auka titilsíða: Spangenberg, Johann (1484-1550): „Einn hug- | gunar BaKlingur[!] Og | Christelig vnder vijsun, huørnin Maduriñ skal | sig til eins Christeligs afgangs af | þessum Heime til reida. | Med Spurningum samsett, af Jo- | hañ e Spangenberg. | Vtsett a Islensku af Gudbrande | Thorlakssyne. | O“ A1a.

Auka titilsíða: Spangenberg, Johann (1484-1550): „Af christilig- | um RiddaraSkap Og | Vid hueria Ouine ein Kristiñ mañ eskia | hefr ad beriazt hier j heime, | Stuttlig vnderuijsan vt af Heilag- | re skript, Samantekiñ af Joh | Spangenberg. | G. TH. | O“ C4b.

Auka titilsíða: Palladius, Niels (-1560): „Vm Dōa- | Dag | Eirn Nytsamligur tra | ctatus, Samsettr og skrifadr a Dònsku, | Af M. Nicolao Palladio lof- | ligrar miñ ingar Superinten- | dente Skaneyiar stigtis, | ar et ct. 1558 | Gudbrandur Thorlaks Son. | O“ F2a.

Útgáfustaður og -ár: Hólar, 1576

Prentari: Jón Jónsson (1540-1616)

Umfang: ʘc, A-K7. 8, 41, 38 bl. 8°

Þýðandi: Guðbrandur Þorláksson (-1627)

Víðprent: „Ein Bæn.“ ʘc8b.

Víðprent: Guðbrandur Þorláksson (-1627): „TIL LESARANS.“ A1b.

Víðprent: Guðbrandur Þorláksson (-1627): „Þeim ed les, til seigist heilsan j Gude.“ C5a-b. Formáli.

Víðprent: „Vt Af Riddaraskap PapISTANNA“ E4a-F1b.

Varðveislusaga: Eitt eintak þekkt er í Konungsbókhlöðu í Kaupmannahöfn

Efnisorð: Guðfræði ; Guðræknirit / Hugvekjur / Trúarlíf / Trúfræði

Bókfræði: Halldór Hermannsson (1878-1958): Icelandic books of the sixteenth century, *Islandica* 9 (1916), 20-21.

2 [Spangenberg, Johann (1484-1550)]

Sá stóri katekismus

Sa Store | CATECHISMVS | Þad er, | Søn , Einfolld | og lios Vtskyring Christelig | ra Fræda, sem er Grundvøllur Truar | vorrar og Saluhialpar Lærdoms, af þm | hellstu Greinum heilagrar Bibliu, heñ ar | Historium og Bevijsingum samantekiñ , Gude | Almattugum til Lofs og Dyrdar, eñ | Almvganum til Gagns og Goda. | Vtlagdur a Islenskt Tungu | maal, af Herra Gudbrande Thorlaks- | syne forðum Biskupe Holastiptis, | (Loflegrar Miñ ingar) | – | Editio III. Prentud j Skalhollte, | Af Jone Snorrasyne. | ANNO Domini. M. DC-XCI.

Útgáfustaður og -ár: Skálholt, 1691

Prentari: Jón Snorrason (1646)

Umfang: [16], 580, [12] bls. 8°

Útgáfa: 3

Útgefandi: Þórður Þorláksson (1637-1697)

Þýðandi: Guðbrandur Þorláksson (-1627)

Víðprent: Guðbrandur Þorláksson (-1627): „Formale Herra Gudbrands“ [2.-8.] bls. Fyrirsögn yfir síðum.

Víðprent: Þórður Þorláksson (1637-1697): „Godfusum Lesara Næd og Fridur ...“ [9.-14.] bls. Formáli dagsettur 17. nóvember 1691.

Víðprent: Arngrímur Jónsson Vídalín ; lærði (1568-1648): „Vijsur S. Arngrijms J. S.“ [15.-16.] bls.

Viðprent: Gísli Magnússon ; Vísi-Gísli (1621-1696): „Ad Virum Nobilissimum & Excellentissimum, Dn. THEODORVM THORLACIVM Episcopum Schalholtensem, ut Vigilantissimum, ita meritissimum, Cum magnum Catechismum LVTHERI, magno Ecclesiae Thulensium bono typis suis Schalholtinis descriptum in lucem de novo daret.“ [590.-591.] bls. Heillakvæði dagsett í Skálholti „prid. Non. Mart.“ (3: 4. mars) 1692[!]

Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur

Bókfræði: Halldór Hermannsson (1878-1958): Icelandic books of the seventeenth century, *Islandica* 14 (1922), 99-100.

Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/f0c83ac9-6aa3-4d63-afe6-98004acb7431>

3 Spangenberg, Johann (1484-1550)

Fimmtán líkpredikanir

Fimtan | Lijkpredikaner, Ad hafa yfer | Þeim Framlidnu j christe- | legre Samkundu. Þar | med meir eñ | LX. Themata, edur Greiner | wr þui gamla Testamentenu, sem | ad hlyda vppa sama Efne. | M. Johañ . Spangenberg. | ANNO. M. D. XL. VIII. | Þu lætur Meñ ena deya, og seiger, | Komed aptur Mañ añ a syner Psa. xc. | Dyrnætur er fyrer Drottne Daude | hans Heilagra Psalm. cxvj. | Anno. M. D. XC. viij. *Að bókarlokum:* „Prentad a Holum. | ANNO. | - | M. D. XC. viij.“

Útgáfustaður og -ár: Hólar, 1598

Umfang: A-K3. [150] bls. 8°

Útgáfa: 2

Þýðandi: Guðbrandur Þorláksson (-1627)

Viðprent: Guðbrandur Þorláksson (-1627): „Lectori Salutem.“ A2a.

Viðprent: „Themata Edur Maals greiner og Sententiur, sem saman eru teknar vr Bokum hins gamla Testamentis, med huðorium ad Meñ meiga auka þessar Lijkpredikaner.“ H7a-I4b.

Viðprent: „Eñ eg hef hier vid auked, nõckrum Greinum þeim sierligustu wr þui nýia Testamentenu vnder sömu Meiningu, Ad þeir Prestar og Predikarar, sem so eru mentader, meige taka godar Greiner, til ad styrkia þar med þeirra Predikaner og Aminningar. Bid þu Gud, þu godur christeñ Lesare, ad hañ oss öllum fyrer sinn Son Jesu Christum giefte Saluga stund, og epter þetta auma vesla lijf eitt eilijft Lijf j Himerijke, Añ. G. Th. S. Maals greiner wr nýia Testamentinu.“ I5a-K2a.

Prentafríðgi: Í Landsbókasafni eru tvö eintök, í öðru er 2.-3., 6., 9.-10. og 15. lína á titilsíðu í rauðum lit og 6. lína svo: „LX. Themata edur Greiner“.

Efnisorð: Guðfræði ; Prédikanir

Bókfræði: Halldór Hermannsson (1878-1958): Icelandic books of the sixteenth century, *Islandica* 9 (1916), 55-56.

Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/554ba30d-5298-4555-a3bd-7c3b1cfa8424>

4 [Spangenberg, Johann (1484-1550)]

Katekismus

CATECHISMVS | Sõñ , Einföld | og lios Vtskyring Christeleg- | ra Fræda, sem er Grundvøllur Tru | ar vorrar og Saluhialpar Lærdoms, | Af þeim hellstu Greinum Heilagrar | Bibliu, hennar Historium og Bevijnsin | gum samanteken, Gude Almatugū | til Lofs og Dyrdar, eñ Almwg | anum til Gagns og goda. | O | Vr Dønsku vtløgd, og | Prentud a Holum. | ANNO | - | M DC X.

Útgáfustaður og -ár: Hólar, 1610

Umfang: A-D, Aa-Qq. [639] bls. 8°

Útgáfa: 1

Þýðandi: Guðbrandur Þorláksson (-1627)

Viðprent: „Formale.“ A1b-5b.

Viðprent: Arngrímur Jónsson Vídalín ; lærði (1568-1648): [„Kvæði“] A6a-b.

Athugasemd: Guðbrandur biskup Þorláksson er talinn þýðandi á titilsíðu 3. útgáfu 1691.

Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur

Skreytingar: Bókarhnútar, smámyndir eða einkunnarorð.

Bókfræði: Halldór Hermannsson (1878-1958): Icelandic books of the seventeenth century, *Islandica* 14

(1922), 98-99. • Fiske, Willard (1831-1904): Bibliographical notices 1 (1886), 2. • Fiske, Willard (1831-1904): Bibliographical notices 6 (1907), 7. • Uggla, Arvid Hjalmar: Uppsala universitetsbiblioteks samling av nyisländsk litteratur, Uppsala universitets biblioteks minnesskrift 1621-1921, Uppsalir 1921, 560. *Rafærnn aðgöngur*: <https://baekur.is/bok/6eaa286d-2506-4ca4-bbde-b54dd3ffa615>

5 [Spangenberg, Johann (1484-1550)]

Katekismus

CATECHISMVS | Edur | Söñ , Einfölld | og lios Vtskijring Christele | gra Fræda, sem er Grundvöllur | Trwar vorrar, og Salu | hialpar Lærdoms. | Af þeim hellstu Greinum hei | lagrar Ritningar, heñ ar Historium | og Bevijsingum samañ tekeñ , Gu | de Almattugum til Lofs og | Dyrdar, eñ Almwgan | um til Gagns og | Gooda. | A HOOLVM, | Þryckt j añ ad siñ af Hendrick Kruse | – | Anno | M. DC. LXIX.

Útgáfustaður og -ár: Hólar, 1669

Prentari: Kruse, Henrik (-1699)

Umfang: 3c, A-P, Aa-Pp. [639] bls. 8°

Útgáfa: 2

Þýðandi: Guðbrandur Þorláksson (-1627)

Viðprent: „Formale“ 3c2a-6b.

Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur

Skreytingar: 3.-4., 8., 15., 17. og 19. lína á titilsíðu í rauðum lit.

Bókfræði: Halldór Hermannsson (1878-1958): Icelandic books of the seventeenth century, *Islandica* 14 (1922), 99.

Rafærnn aðgöngur: <https://baekur.is/bok/aec83d5f-845c-44b1-a102-02d93daade46>

6 Spangenberg, Johann (1484-1550)

Fimmtán líkpredikanir

[Fimtán Líkpredikaner (conciones funebres) eod. [3: Episcopo Gudbrando] interprete in 8. 1578.]

Útgáfustaður og -ár: Hólar, e.t.v. 1578

Umfang: 8°

Útgáfa: 1

Þýðandi: Guðbrandur Þorláksson (-1627)

Varðveislusaga: Ritsins er getið með ofangreindum hætti hjá Finni Jónssyni, sbr. einnig Hálfðan Einarsson: „Joh. Spangenbergii XV. Conciones funebres in gratiam rudiorum sacerdotum, editæ a Gudbrando Thorlacio, Episc. Hol. 1578“ – og JS 490, 4to: „1578. Lykpredikanir 15. in 8vo Auch. Joh: Spangenberg utlagðar af Hr Gudbrande“. Ekkert eintak er nú þekkt.

Efnisorð: Guðfræði ; Prédikanir

Bókfræði: Finnur Jónsson (1704-1789): *Historia ecclesiastica Islandiæ* 3, Kaupmannahöfn 1775, 378. •

Hálfðan Einarsson (1732-1785): *Sciagraphia historiae literariae Islandicæ*, Kaupmannahöfn 1777, 230. • JS 490, 4to • Halldór Hermannsson (1878-1958): Icelandic books of the sixteenth century, *Islandica* 9 (1916), 24.

7 [Spangenberg, Johann (1484-1550)]

Margarita theologica

Margarita Theolo- | gica er hier vt sett aa Norænu suo | sem Gud hefer sina naad til gefit: huer Bock ad | er sm̄ ein Perla eda gymsteini[!] vt dreigeñ af | heilagre skript, Islandz innbyggjurum, | serdeilis Gudz ordz Dienurum til | gagns og goda og riettrar vn- | deruisningar, þeim sem | ecki forsta annat tu- | ngu maal. | Forgefins dycrka[!] þeir Gud sem ecki kenna vtan | bodord manna Matth: 15.

Að bókarlokum: „Þryckt i København af mier Hans | Winggaard 1558.“

Útgáfustaður og -ár: Kaupmannahöfn, 1558

Prentari: Wingartner, Hans (1528-1559)

Umfang: A3, B-Z, Aa-Pp. [301] bls. 4°

Þýðandi: Gísli Jónsson (1515-1587)

Viðprent: Palladius, Niels (-1560): „Nicolaus Palladius, Superintendent i Schaane Stigt, ønsker alle Guds hellige ords tiennere, paa Island, Guds euige naade oc fred ved Jesum Christum.“ A2a-3b. Ávarpsorð dagsett 10. febrúar 1558.

Viðprent: Gísli Jónsson (1515-1587): „Formale.“ B1a-2b.

Prentafríðgi: Fjögur eintök eru nú þekkt, tvö þeirra heil, annað í Konungsbókhöðu í Kaupmannahöfn, hitt í Háskólabókasafni í Uppsöllum; þeim ber á milli í síðustu örk, þannig að villur í Uppsala-eintaki eru leiðréttar í Hafnareintaki.

Efnisorð: Guðfræði ; Guðræknirit / Hugvekjur / Trúarlíf / Trúfræði

Bókfræði: Halldór Hermannsson (1878-1958): Icelandic books of the sixteenth century, *Islandica* 9 (1916), 13-14. • Nielsen, Lauritz (1881-1947): Dansk bibliografi 1551-1600, Kaupmannahöfn 1931-1933, 1519. •

Uggla, Arvid Hjalmar: Uppsala universitetsbiblioteks samling av nyisländsk litteratur, Uppsala universitets biblioteks minnesskrift 1621-1921, Uppsalir 1921, 553. • Páll Eggert Ólason (1883-1949): Menn og menntir síðskiptaáldarinnar á Íslandi 2, Reykjavík 1922, 595-600.

Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/94c179ed-d70c-443e-9033-e22d4d79b0a4>